

به نام خداوند بخشاینده مهربان

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

نقشه راه قطب‌های علمی علوم پزشکی، در راستای اهداف نقشه جامع علمی سلامت کشور

خلاصه گزارش نهایی طرح، ویژه سیاست‌گذاران و مدیران ارشد حوزه سلامت

مقدمه:

یکی از مهم‌ترین عوامل محرک توسعه کشورها در قرن بیست و یکم، قطب‌ها یا مراکز تعالی علمی هستند که همچون موتورهای محرک توسعه در تعامل نزدیک با نهادهای مولد فکر و اندیشه (Think Tanks) بوده و در واقع این دو مکمل یکدیگرند. قطب‌های علمی در قیاس با اسلاف خود یعنی نهادهای پژوهشی سنتی علاوه بر دارا بودن نقاط قوت آنها، از خصوصیات ویژه دیگری نیز برخوردارند که امتیاز قطب‌های علمی محسوب می‌شود. تعدد و تنوع قطب‌های علمی یکی از شاخص‌های رشد و بالندگی جوامع به شمار می‌آید. قطب‌های علمی با به کارگیری و در آمیختن چهار عنصر مفهومی و اصلی خود یعنی نوآوری، رقابت، کیفیت و دانش فنی تلاش می‌کنند به نیازهای اصلی جامعه پاسخ دهند. قطب‌های علمی (Centers of Excellence) در دهه‌های اخیر توسط مجامع علمی در جهان ایجاد شده و توسعه یافته‌اند و اهداف عمده آنها عبارتند از: ایجاد رقابت سالم، نوآوری، ارتقای کیفیت و تولید دانش فنی. انتظار می‌رود از رهگذر ایجاد قطب‌های علمی، سطح آموزش و پژوهش در کل کشور ارتقا یابد و برای حل مسائل و معضلات اساسی کشور از طریق رشد و فناوری چاره جویی شود. در اجرای بند ۶ راهکارهای اجرایی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۳-۱۳۷۹) که تصریح می‌کند: تعدادی از دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، مراکز و مؤسسات پژوهشی به عنوان قطب و پایگاه اصلی رشته‌های مختلف علوم پیش‌بینی و راهکارهای حمایتی اداری و مالی و فنی و قانونی با هدف تبدیل آنها به مراکز پیشرفته علمی در حوزه‌های مختلف علوم در بلند مدت، تنظیم خواهد شد. آئین نامه قطب‌های علمی مشتمل بر ۸ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۷۹/۸/۳ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و طی بخشنامه شماره ۲۱/۱۵۰۵ مورخ ۷۹/۸/۱۵ به دانشگاه‌ها ابلاغ شد. طبق ماده ۱ آیین‌نامه به یک گروه علمی (آموزشی یا پژوهشی) که دارای فعالیت‌های علمی و ویژگی‌های برجسته‌ای در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و همکاری‌های علمی و بین‌المللی باشد، قطب علمی گفته می‌شود. اهداف و وظایف قطب‌های علمی شرح زیر بوده است:

▪ دستیابی به آخرین یافته‌های علمی و افزایش مشارکت در گسترش مرزهای دانش

واعتلای موقعیت علمی کشور

علمی و افزایش مشارکت در گسترش مرزهای دانش و

▪ تربیت پژوهشگران و اندیشمندان تراز اول؛

▪ ایجاد محیطی پویا و مولد علم؛

▪ برقراری ارتباطات مؤثر بین‌المللی؛

▪ جذب اعضای هیات علمی و پژوهشگران برجسته ایرانی مقیم داخل و خارج از کشور؛

▪ انجام دادن پژوهش‌های لازم برای حل معضلات اساسی کشور (به ویژه از مجرای شبکه تحقیقات)؛

▪ دایرکردن رشته‌های جدید مورد نیاز کشور در سطوح عالی؛

قطب‌های مرتبط به علوم پزشکی و وابسته به وزارت بهداشت اکنون مشتمل بر ۲۹

مرکز هستند. با اینکه تک‌تک قطب‌های علمی به فراخور نیروی انسانی نخیه و توانمند، فعالیت‌های چشمگیری داشته‌اند اما گزارش عملکرد قطب‌ها از بدو تشکیل آنها، در دسترس آسان نیست و بطور کلی عملکرد کلان آنها در راستای قانون مصوب، ارزیابی نشده است. به عبارت دیگر درباره پاسخ به این سؤال که: «قطب‌ها چقدر توانسته‌اند به نیازهای اساسی کشور پاسخ گویند و به اهداف اولیه دست یابند؟»، توافق حاصل نشده است. مهم‌تر از آن اینکه تاکنون برنامه مدونی برای حرکت در راستای چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور در این مجموعه به چشم نمی‌خورد. شورای عالی قطب‌ها در نیمه دوم سال ۱۳۸۹ در اساسنامه جدید، تعریف قطب علمی را به صورت مقابل مورد بازبینی قرار داد و برای حرکت منسجم قطب‌ها ضرورت تدوین «نقشه راه توسعه و ارتقای قطب‌های علوم پزشکی کشور» را با مشارکت کلیه ذینفعان تصویب کرد.

تعریف مرکز تعالی

برخی تعاریف موجود در زمینه مرکز تعالی که در مرور منابع بدست آمده، شامل این موارد است:

۱- ساختاری است که در آن توسعه تحقیقات و فناوری در قالب تولیدات قابل سنجش علمی شامل: آموزش و نوآوری‌هایی در فناوری در حد استاندارد جهانی اجرا می‌شود.

۲- گروهی از افراد که دست به همکاری می‌زنند و بهترین تجربیات (Best Practices) پیرامون یک حوزه خاص را برای حصول به نتایج کاری به کار می‌بندند. این تیم می‌تواند شامل اعضای پاره وقت یا تمام وقت باشد.

۳- یک مرکز تعالی، سازمانی برتر است که محصول یا خدمتی ویژه را در فضای تخصصی خود و در داخل یک حیطه اختصاصی از فناوری، بازرگانی یا امور دولتی، تدارک می‌بیند که با نیازها و توانمندی‌های منحصر به فرد سازمان تعالی هماهنگ است.

۴- یک مرکز تعالی، سازمانی برتر است که با ایجاد هم‌افزایی از طریق ترکیب و ادغام مؤثر و کارآمد عملکردها همزمان با تثبیت نیازها و توانمندی‌های منحصر به فرد خود، بالاترین استانداردهای قابل حصول را در فضای تخصصی خود بدست می‌آورد.

قطب علمی، مجموعه‌ای حقیقی یا مجازی از برجسته‌ترین اعضای هیات علمی و سایر همکاران با امکانات و توانایی‌های برجسته و متمایز و توان علمی بالا در یک زمینه علمی، تخصصی در علوم پزشکی و رشته‌های وابسته است که به فعالیت در یک یا چند زمینه علمی در عرصه آموزش، پژوهش و نیز ارائه خدمات بهداشتی، درمانی مشغول است. مهم‌ترین ویژگی قطب علمی عبارت است از: تولید علم و نوآوری و دستیابی به کیفیت برتر علمی و آموزشی در سطح ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی و پاسخگویی به نیازهای اساسی کشور در زمینه سلامت مردم خواهد بود.

انتظار می‌رود این سند نیز برای سیاست‌گذاری حرکت نظام‌مند قطب‌ها در راستای سند چشم‌انداز بیست ساله و نقشه جامع علمی سلامت کشور، توسعه فعالیت‌ها و ایجاد رقابت سالم بین قطب‌های علمی، شناسایی فرصت‌های بهبود مدیریت قطب‌های علمی و ایجاد انگیزه برای تدوین برنامه راهبردی در هریک از قطب‌ها راهگشا باشد.

روش

این مطالعه، توصیفی-تحلیلی بوده و پس از مرور منابع و تجربیات سایر کشورها از مدل تدوین سند سیاست در سه مرحله، شامل: شناخت وضع موجود (توصیف وضعیت فعلی و تحلیل عوامل مؤثر، براساس مدل تحلیل سه بعدی)، تعیین جهت‌گیری‌ها (دورنما، اهداف راهبردی، راهبردها، پروژه‌ها و شیوه استقرار) و اجماع ذینفعان اجرا شده است. اطلاعات برای تکمیل مراحل شناخت و جهت‌گیری از مرور متون و تجربیات، مرور و تحلیل مستندات مرتبط به قطب‌ها از بدو تأسیس، پرسش‌کتابی از ذینفعان و جلسات بحث گروهی متمرکز و مصاحبه با افراد مطلع جمع‌آوری شده است و در انتها از طریق کارگاه کشوری با رؤسای قطب‌های علمی و پرسش‌کتابی از سایر ذینفعان، محصول نهایی مورد نظرخواهی قرار گرفته است. خلاصه زیر، پیش‌نویس نهایی است که برای تصویب در شورای عالی قطب‌ها آماده شده است.

نتایج

براساس تعریف مصوب قطب‌های علمی، **۵ چالش عمده** کشور در این‌باره عبارت است از:

- ۱- عدم درک مشترک از تعریف قطب علمی و دورنمای آنها بین ذینفعان؛
- ۲- شفاف نبودن جهت‌گیری تخصصی برای هر قطب در مرجعیت، راهبری و مشاور بودن؛
- ۳- عدم الزام یا در دستور کار نبودن بهره‌مندی از قطب‌های علمی در ارتقای نظام سلامت و بهبود وضعیت سلامت مردم؛
- ۴- ضعف بستر ایجاد شده در قطب‌ها برای جذب نخبگان و برجسته‌ترین‌ها در قطب‌ها؛
- ۵- کاستی در هدف‌مندی اقدامات قطب‌ها در پاسخگویی به نیازهای اساسی کشور؛

براساس تحلیل انجام شده، علل مؤثر و مسبب بر چالش‌های فوق، اغلب در حوزه سیاستی و قوانین قرار دارد و در درجات بعدی، اشکالات ساختاری و رفتاری ذینفعان و مجریان، عوامل مؤثر در بروز این چالش‌ها است.

براساس شناخت وضع موجود و اسناد بالادستی، دورنمای مورد اجماع ذینفعان برای قطب‌ها در کادر روبرو آمده است.

درباره ارزش‌های مشترک شرکای تعالی قطب‌های علوم پزشکی کشور به شرح زیر توافق شده

است:

- پیشرفت عادلانه و ریشه‌کنی فقر و جهل
- تعالی و تکامل مادی و معنوی انسان بر مبنای الگوی ایرانی-اسلامی
- مشارکت همه‌جانبه نخبگان
- تلاش برای خلق ثروت
- تعالی سیستمی بر مبنای رقابت و رفاقت
- همکاری گروهی بر مبنای استراتژی مشترک
- پاسخگویی اجتماعی
- مدیریت مشارکتی
- بومی کردن علم (نقش فعال و مفید در فرآیندهای روزمره زندگی مردم)
- ایجاد و توسعه فرهنگ علمی در سطح جامعه
- بازتولید خود به عنوان نوک پیکان توسعه علم در سطح ملی (حفظ مقام اول علمی، یک ارزش متعالی برای هر قطب است)
- اخلاق
- فرا محلی عمل کردن و شراکت چند سامانه علمی
- تعهد به چشم‌انداز ملی

اهداف کلان برای دستیابی به دورنمای مذکور و رفع چالش‌ها، در شش مورد زیر جمع‌بندی شده است:

- ۱- تقویت مدیریت عالی شورا و سطوح تصمیم‌سازی در مدیریت میانی قطب‌های علوم پزشکی
- ۲- زمینه‌سازی برای مرجعیت راهبردی و مشاور بودن قطب‌ها
- ۳- افزایش تعامل بین بخشی و فرابخشی به منظور تقویت جایگاه قطب‌های علمی
- ۴- بسترسازی برای جذب نخبگان و مشارکت بخش‌های خصوصی و غیردولتی
- ۵- تقویت نهاد پژوهشی قطب‌ها برای آینده پژوهی، نوآوری و آموزش
- ۶- ایجاد فضا و یا تسهیل همکاری با مراکز بین‌المللی مشابه

دورنمای مورد اجماع ذینفعان برای قطب‌ها عبارت است از: «**قطب‌های علمی علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۹۴ نهادهایی با ساختار و نظام مدیریت ویژه، مؤسسات تولید فکر و فناوری هستند که در عرصه‌های اولویت‌دار علم و فناوری مندرج در نقشه جامع علمی کشور و نقشه تحول نظام سلامت کشور نقش مرجع، راهبر و مشاور سیاست‌گذار را ایفا می‌کنند و تولیدات علمی، آینده پژوهی و نوآوری‌های آنها در زمینه‌های منتخب علوم و خدمات سلامت علاوه بر تأمین جایگاه بالای منطقه‌ای و جهانی، شرایط را برای استقلال نسبی در تأمین منابع، جذب نخبگان و مشارکت بخش‌های دولتی، خصوصی و غیردولتی فراهم می‌آورد تا بهبود سلامت شهروندان ایرانی را در حد مورد انتظار برای نیمه راه ۱۴۰۴ تسهیل نماید.**»

ده هدف راهبردی منتخب شورای عالی قطبها برای سال ۱۳۹۴ به شرح زیر است:

- ۱- قطبها .../ سهم پنتت‌های ثبت شده در سطح منطقه را به خود اختصاص دهند یا هریک از قطبها در یکی از حیطه‌های تخصصی مورد نیاز کشور و تحت مأموریت خود به فناوری ثبت شده‌ای دست یابند.
- ۲- قطبها .../ سهم از نوآوری، فناوری و تولید علم (تولید مقالات علمی ISI علوم پزشکی کشور) در سطح ملی (منطقه ای-جهانی) را به خود اختصاص دهند.
- ۳- حداقل یک پنجم از نخبگان کشور پس از ورود و یا دانش آموختگی از دانشگاه‌های داخل یا خارج از کشور، جذب قطب‌های علمی علوم پزشکی و یا همکار شبکه دانشی آنها (مانند شبکه‌های تحقیقات در کشور) خواهند شد.
- ۴- سهم درآمد حاصل از صادرات محصولات و خدمات مبتنی بر فناوری پیشرفته و میانی قطب‌های علوم پزشکی کشور به دو برابر میزان ابتدای سال ۱۳۹۰ خواهد رسید (این به معنی تحقق حداقل .../ سهم برای قطبها در تولید ناخالص داخلی کشور است).
- ۵- هر قطب یک پروژه ملی را در راستای اهداف چشم‌انداز به پایان رسانده باشد (در صورت مصداق داشتن، این موضوع از مجرای شبکه‌های تحقیقات اجرا می‌شود).
- ۶- هریک از قطب‌های علمی حداقل، در ارائه یکی از زمینه‌های خدمت سلامت، سرآمد کشورهای منطقه خواهند بود.
- ۷- همه قطبها دوره آموزشی ویژه، مرتبط با حوزه مأموریت خود را برای علاقمندان برگزار کرده است.
- ۸- همه قطب‌های موجود براساس گزارش نظام ارزشیابی مربوطه، با استانداردهای اساس نامه و آیین‌نامه‌ها قطبها همخوانی داشته باشند.
- ۹- هریک از قطب‌های علوم پزشکی کشور، یک دانش برتر جهانی را با سرمایه‌گذاری مشارکتی خارجی، به کشور انتقال خواهند داد.
- ۱۰- هر قطب، به رهبری علمی در رشته تخصصی خود در داخل کشور دست یافته باشد.

راهبردهای کلان شورای عالی قطبها برای دستیابی

به اهداف راهبردی و چشم‌انداز در ۵ سال آینده:

«پژوهش در مشکلات قطبها و کاربردی کردن نتایج، بازبینی قدرت و استقلال شورای عالی، استمرار و ضمانت تصمیمات آن، تقویت نظام ارزشیابی و ایجاد رقابت، حمایت از جذب نخبگان، توسعه شبکه سازی در هر قطب (در قالب شبکه‌های تحقیقات) و وضع سیاست‌های مشارکت و همکاری بین بخشی و فرابخشی، بازبینی قوانین و مقررات محدود کننده برای توسعه قطبها، ایجاد دفتر بین‌الملل قطبها در مناطق آزاد، توانمندسازی مدیریت قطبها، ترویج، فرهنگ سازی و جلب حمایت در مورد نقش قطبها در پیشرفت و تعالی کشور، تمرکز زدایی و تقسیم کار توسعه علم و فناوری در چشم‌انداز ۱۴۰۴ (تفویض بخشی از وظایف دولت به قطبها)، جلب حمایت برای جذب و افزایش منابع مالی توسعه و تعالی قطبها از مجلس، هیأت دولت و نظایر.»

برای عملیاتی نمودن برنامه و دستیابی به اهداف راهبردی، پروژه‌های ۱۲ گانه زیر با محوریت دبیرخانه و مشارکت قطبها در سال اول توصیه به اجرا می‌شود:

۱. تدوین و استقرار بسته آموزشی توانمندسازی مدیریت قطب‌های علمی
۲. مطالعه، تدوین و تصویب آئین نامه جامع ارزشیابی و تشویق قطب‌های علمی
۳. مطالعه، تدوین و تصویب آئین نامه ارتقای استقلال، اختیار و شبکه سازی قطب‌های علمی
۴. مطالعه، تدوین و تصویب آئین نامه جذب نخبگان درون و برون کشوری
۵. طراحی و استقرار برنامه ترویجی در مورد نقش قطب‌های علوم پزشکی برای قانون گذاران، سیاست مداران و بخش خصوصی و دولتی
۶. بازبینی و تصویب شیوه نامه قطب‌های علوم پزشکی و تخصیص منابع بر مبنای عملکرد
۷. تدوین و تصویب آئین نامه شورای عالی قطبها با هدف ارتقای مشارکت قطبها، استمرار تصمیم‌گیری ها و جلب حمایت سطوح فوقانی
۸. امکان سنجی برای ایجاد دفتر منطقه‌ای قطبها در مناطق آزاد و رایزنی با وزارت امور خارجه برای شکستن اثر تحریمها بر قطبها
۹. مطالعه برای تعیین حوزه‌های مورد نیاز در چشم‌انداز، برای استقرار قطب‌های علمی جدید و تدوین برنامه عملیاتی برای ایجاد آنها
۱۰. مطالعه تحلیلی-تطبیقی در باره دو مدل متمرکز قطب‌های کلان و واحدهای تعالی غیرمتمرکز (به اندازه یک بخش یا سرویس فوق تخصصی یا خط پژوهشی خاص) و احتمالاً معرفی، ترویج و توانمندسازی اعضای هیئت علمی و رهبران دانشگاهی بالقوه برای ابتکار عمل در این مدل توسعه غیرمتمرکز
۱۱. تحلیل ارتباط قطبها با پارک‌های علم و فناوری، شرکت‌های دانش بنیان و شبکه‌های تحقیقات و توصیه‌هایی در جهت همکاری و هم-افزایی آنها.
۱۲. تدوین برنامه راهبردی در هر قطب و ارائه آن به شورای عالی قطبها برای حمایت‌های لازم، به طوری که در برنامه هر قطب، موارد زیر تعیین تکلیف شوند:

«حوزه تخصصی کاری و حیطه‌های آن در ۵ سال آینده، ظرفیت جذب نخبگان تا پایان برنامه، شیوه مرجعیت و تشکیل شبکه، مراکز بین‌المللی که با آنها ارتباط خواهند داشت، برنامه آموزشی و توانمندسازی قطب‌ها، تعریف ساختار مجازی، شیوه بازاریابی محصولات و خدمات در سطح منطقه، سهم قطب در اهداف راهبردی شورای عالی قطب‌ها و پروژه‌های سال اول.»

شیوه پایش و نظارت نیز به شرح ذیل توافق شده است:

شورای عالی از طریق دبیرخانه و تشکیل شورای معین (متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار قطب‌ها و صاحب نظران این حوزه)، برای مشاوره آمادگی دارد و بر استقرار برنامه نظارت دارد. گزارش پیشرفت هر سه ماه یکبار به شورای عالی ارائه خواهد شد. تشکیل جلسه با حضور وزیر محترم بهداشت و اعضای اصلی شورای عالی (بدون نمایندگی) برای عملیاتی سازی برنامه در سال ۱۳۹۰ ضروری است.

بحث و پیشنهاد

با اینکه یک دهه از تشکیل قطب‌های علمی علوم پزشکی گذشته است اما طراحان این سامانه‌ها تاکنون به دورنمای خود نرسیده‌اند و می‌توان گفت که این یک دهه فرصتی برای پابرجایی و جافتادن این مفهوم در کشور بوده است. داشتن نقشه راه قطب‌های علمی پزشکی در ابتدا به ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کمک خواهد نمود تا زیر ساخت‌های ارتقای قطب‌های علمی را برای همکاری در نظام سلامت ایجاد کند و بستر شناخت مشکلات سیاستی و قانونی رشد قطب‌ها را فراهم آورد. به نظر می‌رسد حرکت جدی در تک‌تک قطب‌ها برای دستیابی به دورنمای مورد اجماع لازم است و اولین اقدام، تدوین برنامه راهبردی هریک از قطب‌های علمی، زیر چتر این نقشه راه است. از طرفی تصویب این نقشه راه در شورای عالی قطب‌ها با حضور وزیر محترم بهداشت و رؤسای قطب‌های علمی کشور اقدامی حداقلی است تا تعهد لازم برای عملیاتی کردن این نقشه را فراهم آورد. از این رو گام‌های اجرایی در سال اول اجرای این نقشه به شرح زیر می‌باشد:

- تصویب برنامه و الزامات تعالی قطب‌ها در کشور، توسط شورای عالی قطب‌ها و پیگیری دبیرخانه از طریق شورای مشورتی در مورد تحقق الزامات (تصویب بخش‌نامه‌ها و آئین‌نامه‌های مرتبط با تأمین منابع و تسهیل فعالیت قطب‌ها)
- چاپ و انتشار نقشه راه قطب‌های علمی و توزیع آن بین کلیه ذینفعان
- تدوین برنامه راهبردی هریک از قطب‌ها بر مبنای اسناد بالا دستی، برنامه پنجم توسعه، نقشه جامع علمی و نظایر
- جلب حمایت از نهادهای ذیربط برای افزایش میزان بودجه قطب‌ها بر مبنای نقشه راه، توسط وزارت بهداشت
- تشکیل جلسات فصلی شورای عالی قطب‌ها و ارائه گزارش پیشرفت برنامه و تشویق‌های ملی مرتبط

پیام‌های اصلی مطالعه، ویژه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان

پیام اول) یک دهه از تشکیل قطب‌های علمی علوم پزشکی گذشته است اما طراحان این رویکرد تاکنون به دورنمای خود نرسیده‌اند و می‌توان گفت این دهه، زمانی برای پابرجایی و جافتادن این مفهوم در کشور بوده است. با اینکه تعریف اولیه قطب‌ها در مقطع کنونی و در مصوبه شورای عالی قطب‌ها شفاف‌تر شده است، اما تاکنون مرز بین قطب با مرکز آموزشی، تحقیقاتی و ارائه‌کننده خدمات و نیز چگونگی تعاملشان با شبکه‌های تحقیقاتی، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش بنیان برای ذینفعان شفاف و گویا نیست.

پیام دوم) اغلب مشکلات قطب‌های علمی علوم پزشکی در حیطه قانونی و سیاستی قرار دارد و به نظر می‌رسد حداقل شش چالش عمده در این حیطه وجود دارد که باید مبنای برنامه‌ریزی قرار گیرد:

- فرصت‌های بهبود مدیریت عالی شورا و سطوح تصمیم‌سازی در مدیریت میانی قطب‌های علمی پزشکی
- فرصت‌های بهبود برای مرجعیت راهبری و مشاور بودن قطب‌ها
- تعامل بین بخشی و فرابخشی کم رنگ و استفاده کم از فرصت‌های همکاری با مراکز بین‌المللی مشابه
- بسترسازی ضعیف برای جذب نخبگان و مشارکت بخش‌های خصوصی و غیردولتی
- فرصت بهبود در آینده پژوهی، نوآوری و توسعه آموزش

پیام سوم) داشتن نقشه راه قطب‌های علمی علوم پزشکی در ابتدا به ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کمک خواهد نمود تا زیرساخت‌های ارتقای قطب‌های علمی را برای همکاری در نظام سلامت ایجاد کند و مشکلات سیاستی و قانونی رشد قطب‌ها را مرتفع کند.

پیام چهارم) به نظر می‌رسد حرکت جدی در تک‌تک قطب‌ها برای دستیابی به دورنمای زیر نیاز است و اولین اقدام، تدوین برنامه راهبردی هر قطب علمی زیر چتر این نقشه راه است.

«قطب‌های علمی علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۹۴ نهادهایی با ساختار و نظام مدیریت ویژه مؤسسات تولید فکر و فناوری هستند که در عرصه‌های اولویت‌دار علم و فناوری، مندرج در نقشه جامع علمی و نقشه تحول نظام سلامت کشور نقش مرجع، راهبر و مشاور سیاست‌گذار را ایفا می‌کنند و تولیدات علمی، آینده‌پژوهی و نوآوری‌های آنها در زمینه‌های منتخب علوم و خدمات سلامت، علاوه بر تأمین جایگاه بالای منطقه‌ای و جهانی، شرایط را برای استقلال نسبی در تأمین منابع، جذب نخبگان و مشارکت بخش‌های دولتی، خصوصی و غیردولتی فراهم می‌آورد تا بهبود سلامت شهروندان ایرانی را در حد مورد انتظار برای نیمه راه ۱۴۰۴ تسهیل نماید.»

پیام پنجم توصیه می‌شود شورای عالی قطب‌ها در اولین اقدام خود معیارهای احراز و ماندگاری مراکز آموزشی، تحقیقاتی و ارائه‌کننده خدمات سلامت در جایگاهی به نام «**قطب علمی**» را بازبینی کرده و ارتباط فرآیندی و زمانی آن را مشخص نماید تا از این طریق، دورنمای روشنی برای مراکز علمی کنونی کشور در جهت رشد و اعتلای خود و کسب عنوان **قطب علمی** ایجاد شود.

پیام ششم تصویب این نقشه راه در شورای عالی قطب‌ها با مشارکت وزیر محترم بهداشت و رؤسای قطب‌های علمی کشور، حداقل اقدامی است که زمینه را برای ایجاد تعهد و اجماع در قطب‌ها به منظور عملیاتی نمودن نقشه فراهم می‌آورد.

زیرنظر و با راهنمایی: جناب آقای دکتر محقق، معاون محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تیم طرح:

دکتر نادر ممتازمنش، رئیس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی وزارت بهداشت، دکتر سیامک کاظمی اصل، عضو هیأت علمی و مسئول دبیرخانه شورای عالی قطب‌های علوم پزشکی، دکتر عباس وثوق مقدم، عضو هیأت علمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دکتر فخر یاسری، کارشناس دبیرخانه شورای عالی قطب‌های علوم پزشکی، دکتر حسین سالاریان زاده، کارشناس ارشد معاونت توسعه و مدیریت منابع وزارت بهداشت، دکتر سیامک عالیخانی، کارشناس ارشد حوزه قائم مقام وزیر بهداشت در امور هیأت امنا و دبیر مجامع وزارت بهداشت، خانم دکتر رؤیا شهریور، کارشناس قطب علمی گوش، گلو و بینی دانشگاه علوم پزشکی تهران

رؤسای/نمایندگان تام‌الاختیار محترم قطب‌های علمی و دینفعانی که در تدوین برنامه از نظرات آنها استفاده شده است:

قطب علمی ناباروری دانشگاه علوم پزشکی یزد، قطب علمی چشم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، قطب علمی پیوند کبد دانشگاه علوم پزشکی شیراز، قطب علمی ایمنی شناسی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، قطب علمی میکروپ شناسی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، قطب علمی بیماری‌های غدد درون‌ریز دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی روماتولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی هماتولوژی و انکولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی بیماری‌های گوارش دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی انستیتو کانسر دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی آموزش علوم بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی شیمی دارویی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی سم شناسی و شیمی مواد غذایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی بیماری‌های گوارش دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی، قطب علمی بیماری‌های غدد درون‌ریز دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی، قطب علمی سل و بیماری‌های ریوی دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی، قطب علمی بیماری‌های گوش و حلق و بینی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی انستیتو روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی پزشکی هسته‌ای دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی اروپوزی و پیوند کلیه دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی، قطب علمی مرکز طبی کودکان دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی آموزش چشم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی، قطب علمی بیماری‌های پوست دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی بیماری‌های قلب و عروق مرکز شهیدرجایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، قطب علمی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، قطب علمی آموزش علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، قطب علمی تکنولوژی آموزشی در پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، قطب علمی چشم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (بیمارستان فارابی)

تشکر ویژه از حمایت‌های صمیمانه:

سرکار خانم دکتر وحید دستجردی، وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
جناب آقای دکتر لاریجانی، رئیس محترم شورای سیاست‌گذاری وزارت بهداشت
جناب آقای دکتر قانع، معاون محترم تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت
جناب آقای دکتر حسینی، معاون محترم توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت
جناب آقای دکتر مصداقی نیا، معاون محترم بهداشت وزارت بهداشت
جناب آقای دکتر امامی رضوی، معاون محترم درمان وزارت بهداشت
جناب آقای دکتر امین لو، مشاور محترم وزیر در امور هیأت امنا
جناب آقای دکتر ملک افضل، استاد محترم دانشگاه علوم پزشکی تهران

مجریان:

دکتر بهزاد دهماری، عضو هیأت علمی مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر سید کامران کامروا، عضو هیأت علمی قطب علمی گوش و حلق و بینی دانشگاه علوم پزشکی تهران

